

Előfizetési árak:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Hollósy és Vajda nyomdája,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények, előfizetési pénzek
is küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNY.

Hirdetések árát

valamint nyitóléri közleménye-
ket kiadóhivatalunk méret sze-
rint olcsón számol.

Egyes példányok kaphatók:
nyomdánkban, Stark N. és Un-
termüller E. könyvek-ben szá-
monként 5 krért.

Kéziratok visszatartanak.

Megjelenik hetenként háromszor:

vasárnap, szerdán és pénteken
a kora reggeli órákban.

Felölts szerkesztő és lapfőtájosos:

S I M A F E R E N C Z.

Lapunk megrendelhető:

a kiadóhivatalban és lapkihordóknál
úján, kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Kibontakozás.

Lesz béke, mert lenni kell. Ezt mondta néhány nappal ezelőtt Szilágyi Dezső a ház folyosóján.

Lesz, mert ez az érdeke a magyar nemzetnek, ez az érdeke a Koronának, ez az érdeke a monarchiának. E három nagy érdek előtt csitítani kell a pártszenvédélynek, minden pártérdeknek és személyi törekvésnek.

Szilágyi Dezső e kijelentésével szemben jellemző tünet mutatkozott a képviselőház mai zárt ülésében, a mikor az ellenzéki képviselők békét hirdető nyilatkozataival szemben a kormánypárt ismert harcias eleme szinte kihívólag kiáltott fel, hogy mi soha se sürgetjük a békét és szívesen nézünk a leghevesebb viták között is a parlament további küzdelme elé.

Nekik tehát nem kell a béke! Ők sovárognak a harc folytatását. Minő származás látványa ez a politikai nagyzásnak és párturalmi képzelődésnek.

Ezek az urak tehát azt hiszik, hogy a parlamenti háború folytatása a mai romlott szédelő politikai rendszernek további uralmát jelenti. E fantasztikus hit signuma alatt vajjon mi szükségé is volna a szabadelvű pártoknak a békére?

És én azt vagyok bátor kérdezni, hogy ha az ő uralmukat a mai parlamenti válság tartja fenn: mi szükségé van a harc beszüntetésére az egyesült ellenzék táborának?

Mi szükség van nekünk a békére? Miért szüntessük be a háborút mi, akik az obstrukció fegyverét felvettük, hogy vele az alkotmányunk épségét megvédjük, de egyuttal összetörjük azt a rendszert, mely

uralmának fenntarthatása érdekében hazánk szerződés jogának megkezdéskizárására is elszánta magát.

Miért tennék mi le a fegyvert addig, míg a politikai élet aktivitásának teréről számúzetésbe nem mennek azok, kik 25 éves uralmukkal a magyar állam presztígiét letörték, köz- és társadalmi életünk minden solidaritását felbontották, szétérték, a nemzet politikai erkölcséből minden nemesebb áhítatot kioltak s a remény, a hit és bizalom oltárára a sivár — rideg önzés bálványát emelték.

Igen, nekik nem kell a béke! Hát mire is volna az jó nekik? Hiszen mint ők hirdetik s Bánffy Dezső állítása után benne kételkedni nem lehet: a kormány bírja a korona bizalmát s az pedig nyilvánvaló, hogy a kormány rendelkezik a parlament többségével; parlamentális szempontból tehát ők minden feltétellel rendelkeznek, melyek alkotmányos kormányzáshoz szükségesek.

A párt ily szilárd helyzete mellett miért alkudoznak ők a kisebbséggel? Miért ejtenék el ők Bánffy Dezsőt, miért tágitánának azon követeléstől, hogy az ellenzék ennek a kormánynak szavazzon meg provizoriumot, ujoncozási törvényt és indemnitást?

Nem kell, urak, ezen követelésekből engedni semmit. Hiszen az ellenzék azért kezdte az obstrukciót, hogy az a szabadelvűpárt dicsőségével végződjék. Azért folytatott négy hónapon át a nemzet örök hálójára méltó küzdelmet, hogy harcát csufos vereséggel zárja be.

Ámde nézzünk szemébe a kormánypárt harci kedvének és állítsuk fel a kérdést úgy amint azt a helyzet parancsolja.

Nekik háború kell s az ellenzék ezt szívesen folytatja, mert a fegyvert nem pusztán alkotmányos aggodalomból vette fel, hanem azért, hogy a parlament uralkodó erkölcsének megrendszabályozásával politikai életünkben így oly alakulást hajtsen keresztül, mely az alkotmány kockázatásával szemben a baza érdekében teljes védelmet, a jogtípással szemben a törvénynek és rendnek uralmát a sivár önzés felett az eszménynek a politikai idealismának uralmát biztosítja s a liberális czég alatt üzött személyi, vagy ha úgy tetszik, klikk uralmat letéri és mindent pusztító rendszert lehetetlenné teszi.

Tehát csak folytassuk a harcot, ha ezt a Bánffy- és Tiszauralom érdekében a korona is óhajta. Ámde ez esetre nem lesz ujoncozási törvény, pedig a monarchia nagyhatalmi állásának — melyet mint mondják, csak a szabadelvűpárt tarthat fenn — egyedüli biztosítéka a véradó. És nem lesz indemnitás, pedig Lukács ur — bárminő pénzügyi politikus — üres kincstárral a kormányzat fenntartására képtelen. Nem lesz provizorium s ez a külföldi államokkal szemben a monarchia presztígiét nem emeli s a trónnak tekintélyét becsületesen alázza.

Igen, de lesz felosztás s számúzve lesznek a parlamentből Szilágyi, Csáky, Andrásffy, Horánszky és Apponyi is kilépnek, irtva könyörtelenül az ellenzék alkotmányt védő harcias tagjait.

Pusztulnak az aktív politikai élet színteréről mindazok, kik a mai rémséges uralommal szemben harcra mertés emelni kezüket. És azután folyik a gazdálkodás tovább; hisz' a mai uralomból még egy emberöltő rongyban és koldúsan is kibír ez a haza.

A „SZENTESI LAP” TÁRCZÁJA.

A vendég.

4 Regény: **Sima Ferenczről.**

A nászút után.

(Folytatás.)

A fogadtatás után megindult a fényes felvonulás, melyet a parasztok százas lovas bandériuma nyitott meg s utána gróf Stáray Pista, a volt vőfély gyönyörű négyes fogata, melyet a gróf maga hajtott; a gyönyörű családi hintóban, melynek hátszékében két ősmagyar diszbe öltözött csatlós állt s benne az ősz Stáray gróf mellett a száz fehér lány szónoka, Tóth Péter uram unokája.

Úgy reszkettett a nagy úr mellett a szegény lány, mint a kocsonya; pedig a szeptemberi nap még elég tüzelt vágta sugarait az arcába. — Nem mert se jobbra, se balra nézni, csak erősen szorította mind a két kezével az óriási bokréta, melyet Pista gróf csináltatott a szónokló szép paraszt lány számára.

Bizony elengedte volna ezt a rendkívüli megtiszteltetést; de hát a rendezőség szerint így kívánta ezt a fogadtatás és felvonulás ceremóniája. Utánuk jött az ifjú gróf pár négy hófehér ló által vont mesefényű gyönyörű családi hintója a Samordy grófságnak. A lovak kantárat tartva négy csatlós kengyel-futozott a hintó előtt, kik széles zöld övvel fedett veres-selyem magyar ruhába voltak öltözve. A lovak hosszú serénye is veres és zöld szalaggal volt befonva. Úgy nézett ki ez a fogat, mint egy élő tricolor.

Utána 50 úri fogat vitte a lányok százas

küldöttségét. Minden lány egy-egy nemzeti színű szalaggal csokrozott virág-bokréta tartott kezében. Most következett a fényes családi czimeres hintók egy hosszú sora az előkelő rokonok és barátok gazdag úri népet vonatva. Bezárta ezt a királyi felvonulást a parasztok küldöttségének beháthatatlan kocsis sora, melynek élén egy vadont új festésű könnyű vastengelyű zöld kocsiában Tóth Péter uram ült feleségével, Bazsó Sarával, kinek apja 25 esztendővel volt az öreg Samordy grófnak parádés kocsi, ki, mikor ezen hivatalból kiüregedett, haláláig dísz udvaros volt a sülly-sabi kastélyban, hol minden teendője abból állt, hogy felügyeljen a többi cselédségre. De teljesítette is ezt a tisztelt ügy, hogy híre volt a gróf minden uradalmában; mert az öreg hajnalhasadtától napestig irgott, morgott mindenkire. Még a méltóságos úrnak is megmerte mondani, ha neki valami nem tetszett. Ilyen nevezetes családból származván Bazsó Sara asszony, volt is olyan tekintélye Sülly-Sabon, hogy bár Tóth Péter uramat soha se szólította másként senki, mint bátyam uram, azonban a feleségének nem ritkán mondták, hogy «nemzetes asszonyom».

Most is azt mondta a jó öreg asszony, ahogy végig tekintett fel a hegy felé vonuló tündéri meneten: no, apjuk, sok szép idővel áldott meg az Isten, de sohase vágytam a halálra. Most már nem bánom, ha meghalok is, csak hogy ezt megengedje éni a mennyei gondviselés.

Ilyen volt az ifjú gróf pár fogadtatása. — Stáray Pista gróf rendezte így.

A díszes menetnek Bereg-Nádas főútcáján kellett végig vonulni. Csak mikor a községet el-

hagyta a menet, tarúlt az ember szemé elé a beregi hegyek szudasi pontja, melynek egy felsőleges kilátást nyújtó lejtőjén állt a gyönyörű nádasi kastély.

Aki itt a hegyekre nyúló gyönyörű fensikont végig tekint, önkénytelenül is az a kérdés villan meg agyában, hogy miért hívják ezt a vidéket Bereg-Nádasnak. Hol van itt csak egy szál nád is?

Három szál van a Stulhoff herceg birtokán. Egy sziklatömb tövében egy jó fányérványi tó van, s ennek a kellő közepén van egy tó nád, a mely századok óta minden évben felhajtja a maga háromszál nádját. S minő háromszál nád, 3 öl hosszú és egyenes, mint a gyertya.

Erről a százados múltú 3 szál nádról neveztek el Beregnek ezt a pontját Bereg-Nádasnak.

No, de kiért már a menet a községből. — Látszik már a gyönyörű kilencz tornyú kastély. Látszik már egész fényében, egész pompájában. Csak a hercegnek nem látja még, kiért ez a pazar építkezés történt. A gróf már látja, de uralkodik magán. A hercegnek nem néz arra, mert férjének beszél valamiről igen élénk gestusokkal. Bizonyosan a fogadtatásról beszél, mert véghetetlen öröm ragyog az arcáról.

Most azonban föltekint. Meglátja a tündéri palotát. De csak egy perczig nézi. Nem szól semmit. Behunyja a szemét. Mintha boldog álom szenderegne orcáin. Majd kinyitja szemét, újra odanéz, ahol az a felsőleges alkotás áll, s néz le méltósággal bár, de homlokán meleg üdvözléssel s a körülötte ragyogó napsugar fényáradatából bábalyos hangon susogva: «jó juttetek, érte tettem — élvezeteket!» (Folyt. köv.)

Miért legyen hát béke, ha a turbulens ellenzék illetően megsemmisítésével a Tiszák és Pulszkyak honboldogító kezében maradhat a vezetés.

Ki hiszi el, hogy a Korona ily szeretlen politika folytatásához oda adja fényének mindent átható, életet sugarát?

S ki hiszi el, hogy Bánffy képes legyen számúzni a magyar parlamentből a nemzet színtét és javát, azokat, kik vele szemben ma megmentették hazánk alkotmányának épségét: ha a magyar közigazgatás megromlott erkölcsének minden ördögét, visszaélést, erőszakot, csendőrt és katonát, szuronyt és golyót háj is háborúba egy új választás esetén? Ők hiszik, mert hiszen befolyásos kormányparti képviselők előttem hirdették, hogy Szilágyi, Andrásy, Csáky, Emmer és Chorin feltétlen elbuknak. Apponyi menekül Jászberényből s Horánszky csak Károlyi Sándor kegyelméből kaphat mandátumot. Én nem hiszem, sőt tudom, hogy ha Bánffy minden ellenzéki életet prédára vet, akkor is bejut az ellenzékkel akora tábor, mely a mai obstrukció fegyverét újra felmeleget tovább folytatja a küzdelmet mindaddig, míg a mai rendszernek minden csonkját össze nem tör és minden lelkét el nem égette az immár minden pontról megindult politikai küzdelemnek lángoló heve. Mi tehát nem felünk az új választásoktól! »S a nem bekülnék« kormányparti klikk magatartásából kivetheti a tapasztalást bőségesen az ellenzék.

És ha eddig kitartott és óvatosan körültekintő volt, az alkudozásoknál garanciát követelt minden vonalon, most erre sokkal magyobb oka van.

Perhorreskálják, hogy az ellenzék személyi garanciát követel.

Aggódnak, mert e személyi garancia nyílt felvétele annak, hogy az ellenzék küzdelmével nem hagy fel mindaddig, míg a közeljövő látképén testi és lelki alakot nem őlt előtte az új kormányának egy oly alakulata, melyben nemcsak a dissidensek fejei, de a nemzeti pártok vezérei is tényleg részt vesznek az államkormányzat vezetésében. — Ez az egyedüli, ez a feltétlen és kizárólagos garancia arra, hogy a parlament békéje messze időkre biztosítva legyen, s az alkotmány sorsa a szédelő kormányzás által jövőre kockázra ne tétessék. S azt hogy a közjogi alapon álló pártok szövetségre léphessenek a jövő kormányzat érdekében egy új erős kormányt megalakulására magának a függetlenségi pártnak kell mindenekelőtt előmozdítani.

Azt, hogy a nemzeti párt fúzióra lépjen a most alakulandó kormányzárral a függetlenségi pártnak az érdeke.

Mert mi azt hirdetjük, azt valljuk és hiszünk, hogy a 67-es alapon Magyarországot közjogilag és közgazdaságilag a nemzet minden érdekét kielégítve restaurálni nem lehet. — A nemzeti párt azt állítja, hogy igen. — De a feltétel az, hogy a kormány élére olyan férfiak jussanak, kik a 67-es törvények alapján Ausztriával szemben mindenütt a hazát érdekelik és a magyar nemzeti ideált fogják érvényre juttatni. Ám lássuk már egyszer ezen férfiakat a kormányon.

Ha igazuk van, hogy nem az alap a rossz, hanem a kezelők gyengék és hazafiatlanok, akkor ök közelebb vetetik az országot azon nemzeti ideálokhoz, melyeket a függetlenségi párt képvisel. — S ha ezeket a férfiakat a mai önző uralmi rendszerrel szemben a függetlenségi párt segíti az uralomhoz, a hazának tesz elvei szempontjából nagy szolgálatot, mert előkészíti a nemzet megismosodásának azon útját, melyek megépítése nélkül egy független Magyarország politikai ábrándozásnál nem egyéb.

Ha pedig a nemzeti párt politikai hitével szemben is megdönthetetlen törvénye marad a közjogi kiegyezés sorsának azon

fátuma, melyet Kossuth Lajos apostoli lelke a függetlenségi párt tanaképpen úgy állított elénk, hogy: „a 67-diki kiegyezés egy lapos malom kereke, melyre bármily reményekkel tegye is valaki a lábát az orsóhoz kerül és összetörik; — ha ez a fátum beteljesül a nemzeti párt felett is, akkor rá mutathat a függetlenségi párt a nemzet előtt arra, hogy államéletünk szabad kifejlődésére, függetlenségünk teljes biztosítására egy igaz program van csak Magyarországon és ez a függetlenségi párt.

Le kell tehát nekünk dönteni azt a kerítést, mely a függetlenségi párt programja és a kormánypart között fennáll.

Ez a nemzeti párt. Azt mondják, hogy Apponyi klerikális és konzervatív. Hát kérdezem liberális-e az a párt, amelyik magyarországon 1875 óta — az egyházpolitikai fővényektől eltekintve — egyetlen törvényt nem alkotott, mely a közszabadságának intézményeszerű kiterjesztését biztosítaná?

De a párturalom fentartása érdekében kiölte régi törvényeinknek jogot és szabadságot életét minden lelkét s a kormányzat kényszeruralma alá hajtott minden erőt és minden egyéni szabadságot. Apponyi klerikális és konzervatív, tehát kérdezem, hogy a kálvinista pápáknak szabad Magyarország sorsával politikai házard-játékot özni? És a kálvinista papság felekezeti gyűlölsége talán szelidebb, mint a katolikusoké? Kérdezem, hogy a felekezeti gyűlölködésnek sötét, útlatos indulatát Magyarország alkotmányos korszaka alatt nem-e a kálvinista pápa hajtotta fel a politikai küzdelem színterére? S miért? Csak azért, hogy e jelszó alatt egy hajdan hazafias magyar papság a templom helyett nyílt szolgálatába szegődhessenek a Tisza-uralomnak.

Félre tehát e lejárt és megútt liberalizmussal, lássuk már egyszer azt a conservatismust, mely önzés helyett igazi hazaszeretetet, politikai és társadalmi szolgálat helyett a nemzet felemelt önértetét, az áruba bocsájtott politikai erkölcsök helyett a szabad polgári öntudatot, a meggyalázott liberalizmus helyébe a jogot, igazságot, törvényt, tisztességet, a nepotizmussal szemben a tehetséget, munkát, szorgalmat és erényt juttatja diadalra.

A mai parlamenti küzdelemnek ezt a célt kell elérni, akkor lesz béke, közélet és társadalmi szempontból lesz áldás az országon és egy emberöltőre biztosítva lesz a nemzet nyugalma s hazánk szabad törvényalkotási képessége.

Ha ezt érjük el a mostani küzdelemmel, harcunk hasztalan és eredménytelen nem volt.

S az obstrukció fegyverét többé ne vegyük fel soha!

Sima Ferencz.

A válság.

Budapest, 1899. jan. 31.

A helyzet bizonytalansága már kezdi a t. házat kihozni a sodrából.

A béke gámbok röpöknek ugyan a ház folyosóján és termeiben. Sugnak-búgnak hetek óta; de az izgalom nőttön nő az ellenzéki képviselők között, mert attól tartanak, hogy a béke apostolok majd elsözzék a levest s vele nem a kormánypartot sözzék le, hanem az ellenzéknek törlik ki a szemét.

Nekünk garancia kell, zúgnak az ellenzéki képviselők, nem üres béke tárgyalások. Garancia, hogy meg Bánffy, bukik az egész kormány, és elpusztul az egész rendszer. Jön olyan kormány, mely bármily hitványok legyenek is törvényeink becsületesen kormányoznak. Olyan kormány, melyben a dissidensek és a nemzeti pártiak nincsenek benne szóba se állunk.

Szóba se állunk!

Ennek a hangulatnak adott kifejezést Sima Ferencz keddi felszólalásával, mely kínos igazságot okozott a kormányparton; de mert 50—60 képviselő áll ezen álláspont háta mögött, — bár a kormányparti lapok szeretnék Sima fel-

szólalásának súlyát csökkenteni; de majd a legközelebbi napok eseményei megmutatják, hogy oly állásfoglalást jelentett be a Haznak, mely döntő a helyzet tisztázásának kérdése és módja fölött.

Arról volt ugyanis szó, hogy a ház elnapolja e 3 napra magát. Madarász korelnök indítványozta ezt a kormánytal történt megállapodás folytán.

Sima Ferencz az elnapolás ellen felszólt és ezt az alkalmat felhasználta oly program-szerű kijelentésekre, melyek egy részről itelelt jelentenek a kormány eddigi magatartása felett, más részről jelzik az ellenzék harcizás elemeinek jövő magatartását.

Sima beszédét a lapok különböző kommentárokkal kísérik, s a külföldi, különösen az osztrák lapok is élénken foglalkoznak vele, s így ennek a mai politikai események között különös sokat tulajdonítanak.

Sima Ferencz beszéde s a Ház ülésének ezzel kapcsolatos része a következő:

Elnök: Most t. képviselőház, a napirend iránt óhajtok javaslatot tenni. (Halljuk! Halljuk!) Javaslom a képviselőháznak, hogy tekintettel a holnapután leendő ünnepre, szerdán, esütörtökön és pénteken ne tartson a ház ülést. A legközelebbi ülésre nézve javaslom, hogy az legyen szombaton, kezdődjék 11 órakor s a napirendje legyen ugyanazon napirend, mely mára volt kitűzve, de el nem végezhető. Van e valakinek észrevétele? (Igen!) Sima képviselő úr kíván szólni.

Sima Ferencz: T. ház! Nagyon sajnálom, de én a magam részéről t. elnök úrnak azon propeozícióját, hogy a ház halassa el tanácskozásait és holnap, valamint holnapután és pénteken ülessen ne tartassék, el nem fogadhatom. Nemcsak én, de azt hiszem, hogy az egész nemzet, s mindazok, a kik melegebb érdeklődéssel nézik a parlament tanácskozásait... (Derűtlenség és mozgás jobbfelől.)

Elnök: (Csenget.) Legelső a tanácskozássok rendjében a békességes kihallgatás. (Helyeslés.)

Sima Ferencz: ... a kik, mondom, melegebb érdeklődéssel nézik a parlamentnek tanácskozásait, azok és velük én is — és itt méltóztassék engem jól megérteni — a két hét óta itt folyó parlamenti mulatságot egyáltalában nem tartom parlamenti tanácskozássak és azt semmiféle béke-tárgyalások címén indokoltak, elfogadhatónak nem tekintem, s hogy mindaddig ebben az irányban fel nem szólaltem, ez onnan volt, mert mindannyian, a kik a békéttárgyalásokat figyelemmel kísértük, vártuk, hogy egyszer valahára a sötét kamarában való tanácskozássak vége lesz és végtére a nemzet meg tudja, hogy tulajdonképpen a közel jövőben számára milyen helyzet vár. Én a magam részéről jogosítottan érzem magamat arra, épen a két hét óta folyó, igen és nem közt játszó parlamenti mulatság miatt, hogy a békéttárgyalásoknak ilyen hosszú időre való halasztása ellen határozottan felszóljáljak. Mert a helyzet az, hogy vagy lesz itten béke, vagy nem lesz. Ha a t. békebizottság, mely a maga munkálkodását sötét kamarában folytatja közel három hét óta, ószintén akar valamit, akkor két 24 óra alatt megmondhatja, hogy mit szándékozik javasolni azoknak a pártoknak, a melyeknek ő mandátáriusa. Elitélem a magam részéről ezt az állapotot azért, mert az egész nemzet jogosan, nemcsak elkeseredéssel, hanem az utóbbi napokban komoly aggodással nézi ezeket a tanácskozássakat. (Úgy van! a szélsőbaloldalon.) T. képviselőház! Ha a parlament ellenzéke az obstrukció címén a felemelt fegyvert akarja tenni, minden bekegalamb szálldogálása nélkül leteheti. Azt, hogy milyen feltételek mellett teszi le, nem az a békekonferentia állapítja meg, hanem megállapítja ez a parlament. Én a magam részéről megformalom magamnak a mai helyzetről azt a képet és azt a feltételt, a mely mellett az ellenzék az általa a mai kormányzati rendszer megbuktatása érdekében felvett fegyvert leteheti.

Hogyan allunk t. képviselőház? Egy parlamentnek életében és alkotmányjogi-fogalmi szempontból szinte képtelen helyzet előtt áll Magyarország. Napok óta, egy hét óta vezet a békekonferentia egy felelősség-nélküli államféri akkor, mikor van Magyarországnak felelős ministeriuma. Kérdezem, hogy a t. ministerelnök úr és a t. kormány hogyan tartja a maga tekintélyével, alkotmányjogi hivatásával és állásával összeférhetőnek azt, hogy ő Felsőge megbízásából a mostani parlamenti állapotok szanálása érdekében a konferentiaikat nem a kormány, hanem a kormányon kívül, tehát a tulajdonképeni felelősség körén kívüli álló államféri vezesse? Én a magam részéről úgy fogtam fel a helyzetet és úgy érzem, hogy abban a pillanatban, mikor a korona ne a ministerelnök úr részére tartotta fenn a tanácskozássok vezetését, — mert nem tarthatta fenn, mert az ellenzék nyíltan kijelentette, hogy

